

หัวข้อวิทยานิพนธ์	มหากาพย์เรื่องท้าวบาเจือง : การศึกษาเชิงวิเคราะห์
ชื่อนิติ	นางประคอง นิมมานเหมินท์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ศรี เข้มแน่นดา รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ บุญยกุล
ภาควิชา	ภาษาไทย
ปีการศึกษา	2530

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษามหากาพย์เรื่อง ท้าวบาเจือง อยู่ 2 ประการคือ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของพญาเจืองในวรรณคดีเรื่องนี้ กับวรรณกรรมเกี่ยวกับพญาเจืองสำนวนอื่น และเพื่อวิเคราะห์เนื้อหา ลักษณะทางฉันทลักษณ์และการใช้ถ้อยคำสำนวนผลการศึกษามีดังนี้

เรื่องพญาเจืองในวรรณคดีเรื่องนี้ มีความคล้ายคลึงกับวรรณกรรมเกี่ยวกับพญาเจืองสำนวนอื่น ในประเด็นสำคัญ คือ พญาเจืองรบชนะพวกแก้ว ได้เป็นกษัตริย์เมืองเงินยาง และสิ้นพระชนม์ในการรบที่ยู่นนาน วรรณคดีเรื่องนี้ประกอบด้วยส่วนที่เป็นบทประพันธ์ดั้งเดิม ซึ่งน่าจะแต่งขึ้นประมาณปลายพุทธศตวรรษที่ 20 ถึงพุทธศตวรรษที่ 21 และส่วนที่เป็นบทประพันธ์แทรกเสริม ซึ่งมีอยู่ 2 ตอน และไม่สู้ไพเราะนัก

ส่วนที่เป็นบทประพันธ์ดั้งเดิมสะท้อนให้เห็นสังคมล้านช้างในสมัยผู้แต่ง มีลักษณะเป็นสังคมกสิกรรม มีกษัตริย์ ราชวงศ์และขุนนาง เป็นชนชั้นปกครอง ไพร่และทาสเป็นชนชั้นที่ถูกปกครอง แม้ว่าจะรับแนวคิดบางประการจากพุทธศาสนา แต่ความเชื่อในเทพผู้สร้างและวิญญาณบรรพบุรุษยังมีอิทธิพลอยู่มาก

คำประพันธ์ที่ใช้คือ โคลงฉันท์ โคลงสี่สุภาพ และโคลงกลบท ถ้อยคำภาษาส่วนใหญ่เป็นภาษาลาว มีภาษาบาลีสันสกฤตและภาษาเขมรบ้าง วรรณคดีเรื่องนี้มีความยิ่งใหญ่ในด้านเนื้อหา และดีเด่นในด้านวรรณศิลป์ ถือได้ว่าเป็นวรรณคดีที่สำคัญยิ่งในภูมิภาคนี้